

paa engang. Videre skulle Stavelserne ikke skee ved Ord af Modersmaalet, deels fordi disses Betydning sætter Barnets fyrige Indbildningskraft i Bevægelse og adspreder det, deels fordi adskillige Stavelser i Modersmaalet udtales anderledes end de staves, hvilket forvirrer Barnet. Endeligen maa man ikke lade stave lette og vanskelige Stavelser i Flæng. Fra denne Udenadstaven gaaer han nu over til Læsningen, hvori atter en passende Fremskriden fra det lettere til det vanskeligere iagttages, og Övelsen skeer ved Ord, der for Barnet ere Meningsløse, hvortil han foreslaaer latinske. Paa denne Maade finder han at Börnene lære at læse, baade med en ualmindelig Hastighed og med langt større Nöiagtighed end paa den sædvanlige Maade.

Historisk Classe.

Professor *Nyrup* har forelæst Selskabet to Afhandlinger, over tvende Kröniker fra Middelalderen, den ene *Cronicon Erici Regis*, den anden *Chronica Slavica incerti autoris*.

Forf. bemærker at den saakaldte *Kong Erichs Krönike*, som skriver sig fra Slutningen af det 15 Aarhundrede er af ikke ringe Vigtighed for den danske Historie, da den er en Hovedkilde, hvorfra senere Annalister, saasom *Petrus Olai*, *Hamsfort* og *Hvitfeld*, have hentet adskillige Underretninger. Efterat have opregnet dens mange Udgaver, gjorde Forf. opmærksom paa, at *Hermannus Cornerus* har indlemmet samme heel og holden i sin *Kronica Novella*, og ikke blot, som *Langebek* ytrer, stærkt afbenyttet den. Hvad dens Benævnelse efter en Kong *Erich* angaaer, da erindrede han at dens Forfatter hverken har været *Erich Menved*, ej heller Kong *Erich* fra Pommeren, men efter al Sandsynlighed, en Munk i Ry-Kloster i Aarhus Stift. Da Værket, ved at blive indført i

Scriptores rerum Danicarum, ogsaa der er bleven oplyst, ved en *Langebeks* lærde Anmærkninger, saa giver den latinske Text ikke megen Anledning til nye Bemærkninger; derimod handlede Forf. især om den, vel ikke ubekjendte, men hidtil utrykte gamle danske Oversættelse, der er bestemt til at indføres i den 4de Deel af det nye danske *Magazin*.

Denne Oversættelse, hvis Ophav grændser nær op til Originalens Alder, opbevares i en Pergamentscodex, fra det 14de Aarhundrede, i Universitetsbibliotheket, og fremlagdes i Selskabet. Den er bleven omtalt og dens Værd bedömt baade af *Suhm*, *Kall* og af *Langebek*. Dens Vigtighed om ikke i historisk saa dog i lingvistisk Henseende, er uomtvistelig, og den fortjener vistnok, som et Sprogmonument fra saa gamle Tider, at komme tor Lyset. Prof. *Nyrup* foreviste 2de Afskrifter af Værket, den ene med *A. Magnæi* Haand, opbevaret paa Universitetsbibliotheket; den anden med *Langebeks*, i det kongelige Bibliothek. Afhandlingen sluttedes med at angive et Par Steder i den danske Codex, der tjene til at berigtige den latinske Text, og med en udförlig Excursus om Bondeopstanden Aar 1256, da, som de heder i Krönikerne: "Kothkarle blevne galne med Kolver".

Den slaviske Krönik, hvormod handlede i den anden Afhandling, skjælner sig ved Tillæget *incerti autoris* fra *Chronicon Slavorum Helmodi*. Professor *Nyrup* handlede först om Bogen selv, dernæst om et i Universitetsbibliotheket bevaret Exemplar af *editio princeps*, med skrevne Tillæg. Först viistes, at den af *Bangert* og *Möller* fremsatte Paastand, at vor *Chronica Slavica* blot skulde være en af *Helmoldus* udskreven Compilation, er aldeles ugrundet; thi for det förste har han brugt mange andre af sine Forgjængere end *Helmoldus*, og dernæst, da *Helmoldus* ender ved 1170 og vor *Anonymus* gaaer til imod det 15de Aar-

hundredes Slutning, saa er der hele 3 Aarhundreder, hvor han ikke har kunnet benytte *Helmold*. Herved möder endvidere den Omstændighed, at just i disse 3 sidste Aarhundreder synes Forfatterens Aand at tage en höiere Flugt, og tillader sig friere Anskuelser. Han vover djerve Udfald imod Pavernes Gjerrighed, Afladskræmmernes Graadighed, de europæiske Fyrsters Dorskhed og Ligegyldighed ved Tyrkernes Fremgang, Troen paa Astrologie o. s. v. Prof. *Nyrup* søger at udfinde den unævnte Forfatter af Kröniken, og, uden at paastaae at have bragt Sagen til Vished, holder han det dog for sandsynligt, at det har været en Præst *Susfel* i Amtet Arensboek i Pretzer Provstie. Hvorvidt *Westphals* og *Dreyers* af Professor *Grautorf* i *Archiv für ältere deutsche Geschichte* III. 387 paa nye fremsatte Hypothes, at den i det Lybeckske Bibliothek opbevarede plattyske "*vendeske Kroneke*," trykt 1490 i Octav, er at ansee om ikke ligefrem for Original saa dog for Ophav til vor *Chronica Slavica*, troede Prof. *Nyrup* ikke at have Data nok til at afgjøre. Endeligen meddelte han Underretning om Indholdet af 6 Blade, som ere indhæftede foran i Universitets Bibliothekets Exemplar af *editio princeps*. Antegnelserne paa disse 6 Blade skrive sig fra det 16de Seculi Begyndelse, ere deels paa Latin og deels paa Plattysk, og kan ansees som Supplement til den trykte Krönike.

Ordbogscommissionen.

Ordbogsarbeidet er i sidste Mödeaar betydeligen blevet fremmet. Revisionen af Bogstavet *O*, hvorunder ogsaa *Ö* indbefattes er blevet endt; og Arbeidet trykt. Revisionen af Bogstavet *R* er begyndt. Bogstavet *N* er blevet revideret af Prof. *P. E. Müller*, og givet til Trykken. *P* og *Q* ere færdige til Revision. Af de